

**MUZEUM
REGIONALNE
IM. DZIECI WRZESIŃSKICH**

Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich
we Wrześni, ul. Dzieci Wrzesińskich 13
62-300 Września
tel. (0-61) 43-60-192
www.muzeum.wrzesnia.pl
e-mail: muzeum@wrzesnia.pl
NIP 789-15-15-375, REGON 630284410

Września, dn. 13 stycznia 2009 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ
MUZEUM REGIONALNEGO IM. DZIECI WRZESIŃSKICH
ZA 2009 R.**

Według Ustawy o Muzeach i statutu Muzeum Regionalnego we Wrześni, działalność placówki w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. przedstawiała się następująco:

I. Gromadzenie zbiorów muzealnych

Pozyskanie nowych zbiorów

<i>lp.</i>	<i>przedmiot</i>	<i>forma nabycia</i>
1.	„Arcybiskupa Floryana Stablewskiego mowy żałobne”, zebrał i wydał X. Józef Kłos, Poznań 1912	zakup 950,00zł
2.	Materiały archiwalne, wykaz zawarty w protokole przekazania nr 2/2009 - Akta Wójtostwa Września (AKDW 1 - 98)	darowizna
3.	Książka „Nasza walka o szkołę polską 1901-1917”, t. I	zakup, 600,00zł
4.	Karta pocztowa, Września, willa starosty (Wreschen, Villa des Landrats), wyd. Schwaim's Verlag u. Antiquariat, Zoppot	zakup, 200,00zł
5.	Karta pocztowa: Wreschen. Teillansicht. Verlag Ernst Franke, Buch- u. Papierhandlung, Wreschen	zakup
6.	Karta pocztowa: Gruss aus Wreschen. Verlag Wittigsche Buchhandlung, Wreschen 1906	zakup, razem poz. 5 i 6 – 400,00 zł
7.	Książka „Nasza walka o szkołę polską 1901-1917”, tom II, Warszawa 1934	zakup, 600,00
8.	Dokument spisany w Czerniejewie dnia 24 września 1837 r. dotyczący sumy 4000 zahipotekowanych na Parczewie dla kościoła w Czerniejewie, 3 karty wyrwane z poszytu	zakup
9.	Akt notarialny wydany przez Justizrath Thiel, Rechtsanwalt und Notar Wreschen, 5 października 1898 r., 2 karty	zakup
10.	Akt notarialny wydany przez Justizrath Thiel, Rechtsanwalt und Notar Wreschen, 12 października 1898 r., 2 karty	zakup
11.	Akt notarialny wydany przez Justizrath Thiel, Rechtsanwalt und Notar Wreschen, 5 lipca 1899 r.	zakup
12.	Karta pocztowa fotograficzna przedstawiająca Prezydenta Mościckiego opuszczającego Szkołę Mleczarską we Wrześni 25 maja 1929 r.	zakup, razem poz. 8, 9, 10, 11, 12 – 550,00 zł
13.	Żelazny stempel fabryczny z napisem „Kaufhaus Wreschen”	zakup, 1000,00 zł
14.	Starodruk: Ewangelia w j. niemieckim, drukowana czcionką gotycką, oprawiona w skórę – oprawa uszkodzona, deska przednia oderwana, brak deski spodniej, zawiera s. od 47 do 1072	zakup, 200,00 zł
15.	Starodruk: Jean Paul Werke, Leipzig und Wien 1908, 4 woluminy	zakup
16.	Shakespeare, Leipzig und Wien, 1908, 10 woluminów	zakup

17.	Schillers Werke, Leipzig und Wien, 1908, 14 woluminów	zakup
18.	Goetches Werke, Leipzig und Wien, 1908, 29 woluminów, 1-30, brak tomu 4	zakup, razem poz. 15, 16, 17, 18 – 570,00 zł
19.	Starodruk: Eduard Morike, Leipzig 1905, t. I, II i III w dwóch woluminach	zakup, 50,00zł
20.	Karta pocztowa: Neu Scheda bei Wreschen, 12 X 1908 (widok dworu w Gutowie Małym)	zakup, 350,00zł
21.	Karta pocztowa: Wódki p. Września z wizerunkiem dworu w Wódkach	zakup, 250,00 zł
22.	Karta pocztowa: Września. Bursa gimnazjalna przy ul. Słowackiego, wyd. A. Prądyński	zakup, 200,00 zł
23.	Karta pocztowa: Deutsche Reichspost, Postkarte, nadana Berlin 1897	zakup, 20,00 zł
24.	Karta pocztowa: Deutsche Reichspost, Postkarte, nadana Berlin	zakup, 20,00 zł
25.	Karta pocztowa: MINIMAX, nadana Berlin 13 marca 1941 do sądu we Wrześni, pozdrowienie Heil Hitler!	zakup, 20,00 zł
26.	Poszyt, fragment, 8 kart, w tym 7 zapisanych i 2 adresowane, dat. 1838, 1839, 1840, dotyczy majątności Brzóstków, obwód Żerkowski, pieczęć opłatkowa Amstgericht zu Wreschen	zakup, 250,00 zł
27.	Lueger Lexikon der Gesamten Technik, Stuttgart und Leipzig, Deutsche Verlag-Anstalt, vol. VII	zakup
28.	Lueger Lexikon der Gesamten Technik, Stuttgart und Leipzig, Deutsche Verlag-Anstalt, vol. VIII	zakup, razem poz. 27 i 28 – 30,00zł
29.	Fotografia Rada Miejska we Wrześni 1930-1934	zakup, razem z poz. 7 zestawienia-nabytki – 320,00 zł
30.	Karta pocztowa: litografia, Gruss aus Wreschen	zakup, 650,00 zł
31.	Karta pocztowa: Września. Kościół katolicki, Verlag A. Prądyński, Wreschen	zakup, 170,00 zł
32.	Post-Infinations-Documents Nr 1271, 1852 r.	zakup, 40,00 zł
33.	Pismo z 15 kwietnia 1828 nadane we Wrześni z pieczęcią lakową	zakup, 40,00 zł
34.	Pismo z 1841 r., stempel pocztowy Wreschen	zakup, 40,00 zł
35.	Pismo Koniglich Kreis-Gericht zu Wreschen, 15 maja 1867	zakup, 40,00 zł
36.	List urzędowy, 28 czerwca 1859	zakup, 40,00 zł
37.	Dokumentacja niearchiwalna Prezydium Miejskiej Rady Narodowej we Wrześni, konto płacy Czarnecka Marianna, Viii.1951-Xii.1951, 1952, 106/1	darowizna
38.	Dokumentacja niearchiwalna Prezydium Miejskiej Rady Narodowej we Wrześni, konto płacy Dubińska Ludwika, V-IX.1953, 106/2	darowizna
39.	Dokumentacja niearchiwalna Prezydium Miejskiej Rady Narodowej we Wrześni, konto płacy Nowak Bronisława, sprzętaczka, Szkoła Podstawowa nr 3, VII.1953-XII.1953, 106/3	darowizna
40.	Dokumentacja niearchiwalna Prezydium Miejskiej Rady Narodowej we Wrześni, konto płacy Nowakowska Weronika (Szymkowiak), SP nr 1, sprzętaczka, VIII.1951-XII.1953, 106/4	darowizna
41.	Dokumentacja niearchiwalna Prezydium Miejskiej Rady Narodowej we Wrześni, konto płacy Przybylska Anna, sprzętaczka, SP nr 3, I.1952-VI.1953, 106/5	darowizna
42.	Dokumentacja niearchiwalna Prezydium Miejskiej Rady Narodowej we Wrześni, konto płacy Stankowska Maria, sprzętaczka, XII.1952-III.1953, XI.1953-XII.1953, 106/6	darowizna
43.	Dokumentacja niearchiwalna Prezydium Miejskiej Rady Narodowej we Wrześni, rejestr rowerów, 3.06.1961-18.11.1964	darowizna
44.	Polski Film 16 mm „Września jedt w Wielkopolsce”	50,00 zł
45.	Materiał z ruin fundamentów synagogi żydowskiej we Wrześni – niezinwentaryzowany	eksploracja podczas nadzoru archeologicznego

Darowizny

Materiały przekazane przez Michała Gajdę, bez inwentaryzacji.

Muzeum wyraziło zgodę na przejęcie materiałów archeologicznych wydobytych podczas badań archeologicznych

- na grodzisku w Grzybowie-Rabieżycach,
- w osadzie prehistorycznej i średniowiecznej w Oblączkowie.

Wypożyczenie

Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich wypożyczyło do Muzeum Archeologicznego w Poznaniu na wystawę „Dusze maluczkie dzieci i dzieciństwo poprzez wieki” odbywającą się w dniach 1 lipca 2009 – 30 września 2009 następujące eksponaty: .

- piórniki drewniane,
- tabliczka łupkowa,
- para laczków o drewnianych spodach,
- kałamarz dwukomorowy, drewniany z dwoma szklanymi zbiorniczkami,
- trzcinę do bicia.

Dla Zakładu Linii Kolejowych w Poznaniu wypożyczono w okresie 21 listopada – 27 listopada:

- sztandar Katolickiego Stowarzyszenia Kolejarzy we Wrześni.

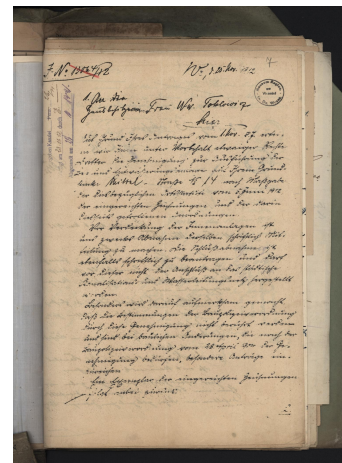
II. Inwentaryzacja

Przebiegała bieżąca inwentaryzacja pozyskanych materiałów. Równocześnie rozpoczęto tworzenie nowego inwentarza dla materiałów archiwalnych zgromadzonych w placówce.

III. Przechowywanie

Na czas prowadzonych prace remontowych muzealia z magazynu oraz sal ekspozycyjnych zostały spakowane do kartonów zbiorczych. Dzięki temu podczas pożaru mogła nastąpić szybka ewakuacja zbiorów. Po zakończonym remoncie zmagazynowane zbiory muzealne zostały przeniesione do nowych pomieszczeń: biblioteki muzealnej, magazynu archiwalnego, magazynu archeologicznego i magazynu sztuki.

Jako jedną z form zabezpieczania zbiorów dokonano digitalizacji zbiorów archiwalnych. Prace rozpoczęto od skanowania zespołu Akta Magistratu Miasta Wrześni. Do tej pory zostało zdigitalizowanych 301 jednostek archiwalnych.

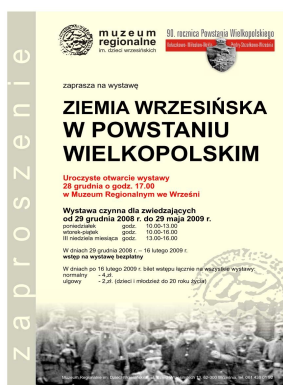

IV. Organizacja wystaw czasowych

W celu promocji wystaw czasowych rozprowadzane są plakaty informujące mieszkańców o wystawach. Plakaty w liczbie od 20 do 25 rozmieszczane są w witrynach sklepowych w mieście. Informacje podawane są także w biuletynach samorządowych („Więści z Ratusza”, „Przegląd Powiatowy”) i prasie lokalnej („Wiadomości Wrzesińskie”). Plakaty rozsyłane są także drogą elektroniczną, m.in. do Radia Merkury, Radia Plus Gniezno. Goście zapraszani są na wernisaże przez zaproszenia.

W 2009 r. miały miejsce następujące wystawy czasowe:

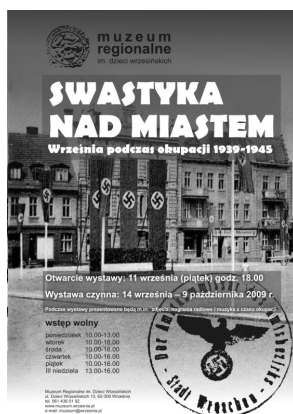
1. „**Ziemia Wrzesińska w Powstaniu Wielkopolskim**”, wystawa historyczna ze zbiorów muzealnych i zdeponowanych, 27 grudnia 2008 – 22 lutego;

2. „**Ireneusz Zjeżdżałka. Fotografie – prace w kolorze**”, wystawa fotograficzna w rocznicę śmierci Ireneusza Zjeżdżałki, 24 lipca – 31 sierpnia;

3. „**Swastyka nad miastem**”, wystawa historyczna ze zbiorów muzealnych od 11 września 2009 r.

V. Imprezy muzealne

Wieczornica z okazji 90. rocznicy Powstania Wielkopolskiego

W piątek 16 stycznia odbyła we się we Wrzesińskim Ośrodku Kultury wieczornica wieńcząca rok obchodów Powstania Wielkopolskiego. Jednym z organizatorów obchodów było Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich.

Rajd Dzieci Wrześnińskich

26 kwietnia odbył się **Rajd im. Dzieci Wrześnińskich**. Uczestnicy zwiedzili muzeum i wzięli udział w konkursie historyczno-krajoznawczym. Imprezę przygotowano wspólnie z wrześnińskim oddziałem PTTK.

Wizyta Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej i Arcybiskupa Gnieźnieńskiego

21 maja na uroczystości związanej z rocznicą Strajku Dzieci Wrześnińskich i odsłonięciu pomnika papieża Jana Pawła II przybył w zastępstwie Prezydenta Rzeczypospolitej minister prezydenta Piotr Kownacki. Na uroczystościach obecny był także metropolita gnieźnieński, arcybiskup Henryk Muszyński. Szanowni goście po odsłonięciu i poświęceniu pomnika przybyli do muzeum. Tutaj zapoznali się z historią miasta oraz strajku szkolnego oraz obejrzeli ekspozycję muzealną. Punktem głównym była prezentacja najstarszego polskiego filmu „Pruska kultura” z 1908 r.

Dni Dziedzictwa

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 13 września odbył się spacer Szlakiem zabytków wrześnińskich. Były to drugie organizowane we Wrześni Europejskie Dni Dziedzictwa. Organizatorami imprezy byli: Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Sokół”, Urząd Miasta i Gminy Września oraz Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrześnińskich. W rolę przewodnika po zabytkach i ciekawostkach miasta wcielił się Marian Torzewski, emerytowany nauczyciel historii. Marszruta po mieście rozpoczęła się w parku opieszyńskim, na kole Amfiteatru im. Anny Jantar.

W popołudniowym spacerze wzięło udział 46 osób, m.in. z Koła Amazonek, Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych, harcerze ze szczepu „Wrzos”, członkowie TKKF „Sokół” oraz inni. Spacerowicze poznali m.in. historię parku i pałacu Ponińskich, dawnego Pomnika Wolności, kościoła Świętego Ducha oraz rynku, wzbogaconą legendami. Uczestnicy obejrzeli też nową wystawę w muzeum regionalnym „Swastyka nad miastem. Września w okresie okupacji 1939-1945”, gdzie zapoznali się też z prezentacją medialną, przedstawiającą nieznane dotąd fotografie okupowanej Wrześni, ubarwioną archiwalnymi nagraniami radiowymi i muzyką z tamtego okresu. Następnie poznali historię kościoła farnego i cmentarza parafialnego przy ul. Gnieźnieńskiej.

Spacer zakończył się na urokliwej Lipówce, gdzie ostatnim zabytkiem był drewniany kościół Świętego Krzyża. Zaś zwieńczeniem miłego i poznawczego popołudnia było wspólne pieczenie kiełbasek przy ognisku na wrześnińskim kempingu.

Warsztaty „Spreading the Dialog”

W piątek 16 października 2009 r. w muzeum odbywały się warsztaty dla młodzieży prowadzone przez wolontariuszy z fundacji Forum Dialogu Między Narodami w ramach programu „Szkoła Dialogu Polska”. W zajęciach uczestniczyli uczniowie z Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza we Wrześni. Celem programu realizowanego przez wrześnińskich licealistów było przybliżenie historii miasta i zamieszkujących tu niegdyś Żydów. Prace we Wrześni koordynowała Teresa Jabłońska, nauczyciel historii w LO.

Spotkanie z kulturą żydowską

W ramach Wrześnińskich Spotkań z Kulturą Żydowską i Muzyką Louisa Lewandowskiego w piątkowe popołudnie, 16 października 2009 r., w muzeum regionalnym odbyło się sympatyczne i ciekawe spotkanie. W swoisty klimat swoją prelekcją o dziejach wrześnińskich Żydów od średniowiecza do końca I wojny światowej zebranych wprowadził dyrektor placówki – Sebastian Mazurkiewicz. Następnie Bolesław Świącchochowski, prezes Wrześnińskiego Towarzystwa Kulturalnego, zaprezentował nową pozycję wydawniczą z serii Biblioteczki WTK – książkę pt. „Ludność żydowska we Wrześni w latach 1919-1939” autorstwa Leopolda Kostrzewskiego. Przedstawił osobę autora oraz zawartość publikacji. Została ona wydana dzięki pomocy finansowej Wielkopolskiego Urzędu Marszałkowskiego.

Każdy z przybyłych na spotkanie gości otrzymał egzemplarz wydawnictwa. Niestety Leopold Kostrzewski z powodów zdrowotnych nie mógł przybyć do muzeum. Jednak z uczestnikami prezentacji spotkał się dzięki filmowemu nagraniu wywiadu. Później efekty swojej pracy w ramach programu edukacyjnego „Spreading the Dialog” przedstawiła młodzież z klasy I b Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza we Wrześni pod kierunkiem Teresy Jabłońskiej, nauczyciela historii.

Odświeżenie tablicy ku czci Louisa Lewandowskiego

W niedzielne popołudnie 18 października przy dawnej ulicy Żydowskiej (dziś Fabrycznej) we Wrześni nastąpiło uroczyste odświeżenie tablicy upamiętniającej narodziny Louisa Lewandowskiego. Był to żydowski kompozytor i kantor muzyki synagoidalnej, który urodził się we Wrześni 3 kwietnia 1821 r. Odświeżenie tablicy było punktem kulminacyjnym Spotkań z Kulturą Żydowską i Muzyką Louisa Lewandowskiego. Uroczystość uświetnił swoim śpiewem Chór Synagogi pod Białym Bocianem z Wrocławia pod dyrekcją Stanisława Rybarczyka, który wykonał „Hallelujah” (Psalm 150). Wśród zebranych znaleźli się członkowie poznańskiej żydowskiej gminy wyznaniowej z Alicją Kobus na czele. Zgromadzonych przywitała Grażyna Augustin, koordynator Spotkań.

Następnie Sebastian Mazurkiewicz, dyrektor muzeum, przedstawił życiorys Louisa Lewandowskiego. Głos zabrali także starosta Dionizy Jaśniewicz, burmistrz Tomasz Kałużny oraz Leszek Burzyński, prezes Klubu Twórczości Różnej „Cóż innego”. Podziękowania ze strony gminy żydowskiej złożyła Alicja Kobus. Odświeżenie tablicy dokonali wspólnie starosta i burmistrz. Po uroczystości zebrani udali się do kościoła farnego, gdzie odbył się koncert muzyki Louisa Lewandowskiego w wykonaniu Chóru Synagogi pod Białym Bocianem.

Wizyta Lesa Celestyna Bachorza

W piątek, 30 października gościł w muzeum Les C. Bachorz, zamieszkały w Kanadzie prezes Fundacji Dzieci Wrzesińskich. L. C. Bachorz jest także Honorowym Obywatel Wrześni (1996) oraz Wielkopolaninem Roku 1999. Podczas wizyty gość zwiedził ekspozycje muzealne, obejrzał film „Kultura Pruska”, prezentację „Swastyka nad miastem”, a także przekazane przez siebie do zbiorów muzealnych eksponaty: m.in. płycinę srebrną wykonaną w Moskwie w 1836 r., ze srebrnej złożonej blachy, oprawionej w lipową ramę ze sceną „Podwyższenia Żywotwórczego Krzyża Pańskiego” oraz obraz Jerzego Kossaka „Kapitulacja wojsk niemieckich przed powstańcami śląskimi na Górze Św. Anny”, namalowany w Polsce w 1937 r.

Gościowi towarzyszyli: Leszek Bachorz, bratanek, Waldemar Grześkowiak, zastępca burmistrza Wrześni, Tadeusz Świątkiewicz, sekretarz miasta oraz Sebastian Mazurkiewicz, dyrektor muzeum. Poruszano temat rozwoju internetu, zmian zachodzących w naszym mieście, historii osobistej gościa oraz działalności Fundacji Dzieci Wrzesińskich.

W poszukiwaniu autorytetów

10 grudnia gościła w muzeum grupa uczniów z Samorządowej Szkoły Podstawowej Nr 6 im. Jana Pawła II we Wrześni. Dzieci i młodzież zapoznają się z ciekawymi ludźmi z naszego miasta. W muzeum przeprowadzili rozmowę z dyrektorem Sebastianem Mazurkiewiczem. Zapoznali się z jego zainteresowaniami, pracą oraz poznali zakamarki muzealnej placówki.

Sylwester w muzeum

W sylwestra 31 grudnia, w muzeum regionalnym gościła grupa młodzieży z Niemiec, Francji, Białorusi, Ukrainy i Polski przybyła na międzynarodowe spotkanie młodych Taizé. Młodzież zapoznała się z historią Polski, Wrześni oraz słynnego strajku szkolnego.

VI. Edukacja

Programy telewizyjne

Żywym zainteresowaniem mediów cieszyła się informacja o zakupie przez muzeum zeszytu uczestnika strajku szkolnego z 1901 r. Bronisława Klimasa. Sprawą zainteresowała się Polska Agencja Prasowa, Telewizja Polska, Telewizja TVN, Telewizja Polsat oraz Radio Merkury. Ponadto ukazały się liczne artykuły w portalach internetowych.

Telewizja Polska Oddział w Poznaniu emitował też kilka nagrań dotyczących pracy naszego muzeum na następujące tematy: wystawa „Ziemia Wrzesińska w Powstaniu Wielkopolskim”, zakup zeszytu Bronisława Klimasa, przekaz materiałów archiwalnych wójtostwa wrzesińskiego przekazanych

przez Romana Tutaka, prac i odkryć archeologicznych we Wrześni, sprawa portretu trumiennej Barbary Gniazdowskiej, otwarcie wystawy „Swastyka nad miastem”, sprawa pomnika Stanisława Robakowskiego.

Telewizja TV Religia nagrywała we Wrześni program o kościółkach drewnianych w Wielkopolsce. Jeden z nich poświęcono kościołowi Świętego Krzyża na Lipówce. Historię miejsca i świątyni opowiadał dyrektor Sebastian Mazurkiewicz, zaś sprawy kultur religijnej proboszcz ks. Czesław Kroll.

Strona internetowa

W czerwcu założono nową stronę internetową www.muzeum.wrzesnia.pl. Od 16 czerwca stronę odwiedziło ponad 20 tys. gości. Na stronie zamieszczone są dane muzeum, informacje o godzinach otwarcia, regulaminy korzystania, historia muzeum, miasta, opis zbiorów bibliotecznych i archiwalnych z inwentarzami, spisy zabytków, ciekawostki, artykuły itp. Muzeum prezentuje także informacje na innych portalach internetowych m.in. na www.museo.pl

Tablice pamiątkowe

Sebastian Mazurkiewicz przygotował teksty do tablic pamiątkowych przy ul. Miłosławskiej 7 i przy ul. Fabrycznej oraz tekst na tablicę pamiątkową przy mogile powstańców i żołnierzy Legii Wrzesińskiej na cmentarzu parafialnym przy ul. Gnieźnieńskiej.

Lekcje muzealne

Muzeum przeprowadziło 71 lekcji muzealnych dla młodzieży szkolnej.

Program edukacyjny

Sebastian Mazurkiewicz jest autorem programu edukacyjnego „**Dokumentujemy dziedzictwo kulturowe Ziemi Wrzesińskiej**”. Patronat nad projektem objął starosta powiatu wrzesińskiego Dionizy Jaśkiewicz. Środki finansowe na realizację programu od Ministerstwa Edukacji Narodowej pozyskał wydział oświaty starostwa powiatowego. W programie biorą udział nauczyciele i uczniowie następujących szkół z terenu powiatu wrzesińskiego:

- Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza, opiekun Sławomir Szuba,
 - Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. Powstańców Wielkopolskich filia w Pyzdrach, opiekun Andrzej Dawidowicz,
 - Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, opiekun Michał Gajda,
 - Gimnazjum Nr 1 im. Mikołaja Kopernika we Wrześni, opiekun Małgorzata Korfini-Stachnik,
 - Gimnazjum w Otocznej, opiekun Mariusz Staszak,
 - Gimnazjum w Zasutowie, opiekun Mirosław Kowalski,
 - Gimnazjum w Targowej Górze, opiekun Maria Graczyk
- Łącznie 120 osób.

Prelekcje

Odbyły się następujące publiczne prelekcje

Wygłoszone przez Sebastiana Mazurkiewicza, dyrektora muzeum:

- 16 października pt. „Żydzi wrzesińscy – ujęcie kulturowe”, wykład otwarty.
- 25 listopada pt. „Żydzi wrzesińscy na przestrzeni wieków” dla słuchaczy Wrzesińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- 16 grudnia pt. „Ponińscy – hrabiowie na Wrześni” dla słuchaczy Wrzesińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Konkursy

Muzeum wspomogło organizacją międzyszkolnego konkursu dla klas I-III szkół podstawowych „Moje miasto”. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 18 lutego w muzeum. Po uroczystości uczestnicy konkursu zwiedzili ekspozycje.

Edukacja własna

Pracownicy muzeum Ewa Hoffmann-Skibińska, dokumentalista i Maciej Nowacki, asystent uczestniczyli w szkoleniu „Byty wirtualne zbiorów muzealnych i dzieł sztuki” (23 czerwca).

Dyrektor Sebastian Mazurkiewicz uczestniczył w szkoleniu „Prawo autorskie w bibliotekach, muzeach i archiwach” (16 września).

VII. Badania naukowe

Badania archeologiczne i ekshumacja zwłok z dawnego cmentarz Świętego Ducha

Od 2 czerwca 2009 r. przy ulicy F. Chopina i S. Moniuszki prowadzone były prace mające na celu przebudowę kanalizacji deszczowej wraz remontem nawierzchni oraz budową dodatkowych miejsc parkingowych. W związku z natrafieniem na groby dawnego cmentarza Świętego Ducha poinformowano o tym Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu. Rozpoczęto badania archeologiczne pod nadzorem dr Michała Brzostowicza z Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. Zebrany materiał kostny przekazano do ekspertyzy do Pracowni Antropologicznej Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Decyzją konserwatora Anna Wrześcińska, antropolog z Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy przeprowadziła prace ekshumacyjne. Odkryto około 230 pochówków szczątków zmarłych od XVI do XVIII w. Zebrane kości umieszczono w 24 skrzyniach - ossuariach. Pogrzeb odbył się na koszt Miasta i Gminy Września.

Nadzór archeologiczny przy ul. Ratuszowej

Podczas prac budowlanych przy ulicy Ratuszowej nadzór archeologiczny sprawował dr Michał Brzostowicz oraz Maciej Nowacki, pracownik wrześcińskiego muzeum. Podczas prac eksplorowano materiał pochodzący ze zburzonej synagogi żydowskiej (macewy, fragmenty murów, gzymsów, obramowań okiennych itp.). Część eksponowano podczas wystawy „Swastyka nad miastem”.

Kwerendy

Kwerendy z wykorzystaniem muzealiów:

lp.	data złożenia wniosku	cel kwerendy	wykorzystane materiały
1.	15.01.2009	Historia rodziny	„Orędownik Wrzesiński”
2.	14.01.2009	Wystawa „Bohaterzy narodowi”	Skany rycin Jana Styki
3.	27.01.2009	Wystawa „Deutsche und Polen 1.9.1939”	Skan zdjęcia klasy strajkowej, zdjęcie wnętrza klasy
4.	13.02.2009	Historia wrzesińskich obiektów sportowo-rekreacyjnych	„Orędownik Wrzesiński”
5.	20.03.2009	Historia rodziny Sobczak	Akta Magistratu Miasta Wrześni nr 203
6.	24.03.2009	Praca magisterska	Kwartalnik Wrzesiński, Września. Historia miasta, Deresiewicz, Września. Ziemia i jej mieszkańcy
7.	14.04.2009	Praca magisterska „Przedmioty ozdobne odnalezione w obrębie grodziska Grzybowo, powiat Września”	Zabytki archeologiczne z depozytu Grzybowo
8.	28.05.2009	Wystawa historia budynku LO we Wrześni	Litografie przedstawiające liceum
9.	22.09.2009	Historia rodziny	Mapy Sokolnik, Szamarzewa
10.	Czerwiec 2009		Strajk Dzieci Wrzesińskich
11.	23.06.2009	Wystawa czasowa „Dusze maluczkie – dzieci i dzieciństwo poprzez wieki” 1.07-30.09.2009	Piórniki drewniane, tabliczka łupkowa, para łączków drewnianych, kałamarz dwukomorowy z dwoma szklanymi zbiornikami, trzcinka
12.	24.06.2009	Publikacja w „Wiadomościach Wrzesińskich”	Legitymacja powstańca wielkopolskiego na nazwisko Stefan Zieliński
13.	26.06.2009	WOSiR Września, historia hokeja, koszykówki i sportów rowerowych	„Orędownik Wrzesiński” 1932, 1933, 1934, 1936, 1937
14.	5.05.2009	Cel kolekcjonerski	AMMW nr 124
15.	6.07.2009	Historia wrzesińskiej lekkiej atletyki, publikacja dla Wydawnictwa Kropka	„Orędownik Wrzesiński” 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1931, 1932, 1930, 1928, 1929, 1926, 1927, 1919, 1920, 1921, 1922
16.	20.07.2009	Genealogia rodziny Bulczyński, Stein	„Orędownik Wrzesiński” 1919, 1920, 1921
17.	25.07.2009	Uroczystość w kościele w Gozdowie – wprowadzenie nowego proboszcza	Wypożyczenie 2 halabard
18.	28.07.2009	Badania archeologiczne	Kartografia – mapy Oblączkowa i okolic
19.	Sierpień 2009	Publikacja dla „Wiadomości Wrzesińskich”	„Orędownik Wrzesiński” 1928, 1933
20.	5.08.2009	Publikacja „Ludność żydowska we Wrześni 1919-1939”	„Orędownik Wrzesiński” 1936
21.	6.08.2009	Budowa parkingu przy starostwie powiatowym	Mapy, parcele przy ul. Świętego Ducha, AMMW 235, p. 46 (1884 r.), cmentarz Świętego Ducha, akta parafialne 1826 r.
22.	3.09.2009	Publikacja – tworzenie mapy historycznej miasta	Wrzesiński kalendarz informacyjny
23.	8.09.2009	WOSiR Września, historia hokeja, koszykówki i sportów rowerowych	„Orędownik Wrzesiński” 1919, 1920, 1921, 1922, 1924
24.	15.09.2009	Projekt edukacyjny nt. zacnych wrześnian realizowany przez uczniów LO	Praca magisterska E. Hoffmann „Andrzej Prądyński....”
25.	15.09.2009	Artykuł nt. Niemców bałtyckich	Listy Niemców Bałtyckich w sprawie powrotu do Rzeszy, Berlin-Lipsk 1940
26.	15.09.2009	WOSiR Września, historia hokeja,	„Orędownik Wrzesiński” 1924, 1925, 1927, 1928

		koszykówki i sportów rowerowych	
27.	22.09.2009	WOSiR Września, historia hokeja, koszykówki i sportów rowerowych	„Orędownik Wrzesiński” 1928,1929
28.	1.10.2009	Historia rodziny	„Orędownik Wrzesiński” 1937, albumy z pocztówkami – Września na pocztówce itd, Przedwojenna Września Włosika, księga adresowa, zdjęcia rady miejskiej z lat 30.
29.	23.11.2009	Program rozwoju wsi	S. Kozierowski, Szematyzm ustrojów parafialnych w archidiecezji gnieźnieńskiej
30.	24.11.2009	Uroczystości związku kolejarzy	Sztandar związkowy
31.	26.11.2009	WOSiR Września, historia hokeja, koszykówki i sportów rowerowych	„Orędownik Wrzesiński” 1929, 1930
32.	5.05.2009	Cel kolekcjonerski	Tzw. Zasób Śliwczyńskiego
33.	3.12.2009	Seria wydawnicza muzeum w Pyzdrach „Civitas Pyzdry”	Pieczęć dozoru synagogi w Pyzdrach
34.	3.12.2009	Monografia Wrześni	Zbiory fotograficzne
35.	4.12.2009	Historia rodziny	Fotografie
36.	7.12.2009	Plan odnowy sołectwa Gonice	Kartografia
37.	8.12.2009	Historia rodziny	DM-050 Tadeusz Danecki
38.	11-12.12.2009	Historia rodziny	Akta Magistratu 240
39.	18.12.2009	Publikacja w WW	DM-007
40.	22.12.2009	Praca semestralna „Działalność Towarzystwa Czytelni Ludowych we Wrześni w XX-leciu międzywojennym”	„Orędownik Wrzesiński”
41.	28.12.2009	Historia rodziny	Depozyt Powstanie Wielkopolskie
42.	29.12.2009	Historia rodziny	AMMW 98, 135
43.	30.12.2009	Historia kompani nekielskiej	„Orędownik Wrzesiński”

Kwerendy z wykorzystaniem materiałów bibliotecznych:

<i>lp.</i>	<i>data złożenia wniosku</i>	<i>cel kwerendy</i>	<i>wykorzystane materiały</i>
1.	8.01.2009	Publikacja dla „WW”	Charakterystyka geograficzno-gospodarcza Miłosławia, M. Torzewski, Źródła do życiorysu Macieja Mielżyńskiego
2.	9.01.2009	Poszerzenie wiadomości	M. Warczyńska, Ulica Dzieci Wrzesińskich, KAW 1984
3.	15.01.2009	Historia rodziny Lisiak, Bulczyński	Księga adresowa
4.	16.01.2009	Publikacja w „WW”	Sto lat PTPN
5.	23.01.2009	Praca licencjacka, zabytki powiatu wrzesińskiego	Katalog zabytków – powiat wrzesiński, Gminna Ewidencja Zabytków
6.	28.01.2009	Praca licencjacka, germanizacja na terenach powiatu wrzesińskiego oraz kontakty polsko-niemieckie	M. Torzewski, Września. Historia miasta,
7.	12.03.2009	Starostwo powiatowe	M. Torzewski, Historia gimnazjum i liceum
8.	16.03.2009	Praca licencjacka, turystyka na ziemi wrzesińskiej w latach 1989-2008	M. Torzewski, Września. Historia miasta, Kwartalnik Wrzesiński nr 22-23, Powiat wrzesiński od rzemiosła do przemysłu
9.	10.03.2009	LO we Wrześni, program „Odnajdywanie swoich korzeni”	M. Torzewski, Września. Historia miasta, materiały nt. Żydów
10.	23.03.2009	Dla starostwa powiatowego	M. Torzewski, Września. Historia miasta

lp.	data złożenia wniosku	cel kwerendy	wykorzystane materiały
11.	30.03.2009	Publikacja w „WW”	K. Kaźmierczak, Dzieje parafii pw. Wniebowzięcia NMP i św. St. Biskupa we Wrześni w latach 1918-1939
12.	25.06.2009	Administracyjny - Tablica na pomnik	Wrzesińscy kombatanci. Związek Inwalidów Wojennych Września, Pomnik Katyński we Wrześni 1995
13.	28.07.2009	Publikacja w „WW”	Geneza i działalność ZNP w Wielkopolsce, W. Szczygielski, Konfederacja barska w Wielkopolsce
14.	31.07.2009	Bardo - historia i zabytki, publikacja w „Przeglądzie Powiatowym”	K. Matelska, D. Matelski, Ziemia Wrzesińska, M. Libicki, Dwory i pałace wiejskie w Wielkopolsce, S. Kozierowski, Szematyzm historyczny ustrojów parafialnych, Bardo - teczka
15.	11.08.2009	Cel genealogiczny	M. Torzewski, Września. Historia miasta, Powiat wrzesiński. Od rzemiosła do przemysłu, Czarniejewo na starej pocztówce I i II, Zespół pałacowy w Czarniejewie
16.	21.08.2009	Cel prywatny	M. Torzewski, Września. Historia miasta, Sierpowski, Strajk....
17.	24.09.2009	ludność żydowska we Wrześni	M. Torzewski, Września. Historia miasta
18.	6.11.2009	Publikacja dla Wyd. Kropka	Historia Wielkiego Księstwa Poznańskiego, t. 1-3
19.	9.11.2009	Publikacja dla Wyd. Kropka - Słownik biograficzny	B. Urbańska, Cmentarz średzki Z. Karpiński, O Wielkopolsce, złocie i dalekich podróżach B. Wojciechowska, Słupca wobec wydarzeń 1863 r L. Tokarski, J. Ziolk, Wspomnienia powstańców wielkopolskich Polski Słownik Biograficzny, t XXVII/3 Nasza Wielkopolska, styczeń 2007, nr 76 W. Jakóbczyk, Tow. Naukowej Pomocy w Wielkopolsce 1841-1939 M. A. Smoczkiwiczowa, Cmentarz zasłużonych na wzgórzu św. Wojciecha w Poznaniu M. Olszewski, Fort VII w Poznaniu Księga społeczności, t. I - IV
20.	1.12.2009	Artykuł do „PP”	S. Kozierowski, Szematyzm ustrojów parafialnych dzisiejszej archidiecezji gnieźnieńskiej. Katalog zabytków – powiat wrzesiński. D. Matelski, Ziemia Wrzesińska, M. Pawlaczyk, Inwentarz architektury sakralnej w Polsce. Z. Sobierajski, Teksty gwarowe ze środkowej Wielkopolski, Agda, Skarb regionu, artykuł w „PP” 2007

VIII. Zwiedzanie muzeum

Liczba odwiedzających muzeum w poszczególnych miesiącach:

	Wystawa stała		Wystawa czasowa	
	dorośli	dzieci	dorośli	dzieci
styczeń	270	225	-	-
luty	170	152	-	-
marzec	18	-	-	-
muzeum zamknięte dla zwiedzających z powodu remontu od 5 marca do 5 lipca 2009				
kwiecień	-	-	-	-

maj	-	-	-	-
czerwiec	-	-	-	-
lipiec	43	44	116	1
sierpień	103	164	72	114
wrzesień	143	241	306	417
październik	76	164	213	258
listopad	62	63	78	100
sale stałe zamknięte dla zwiedzających z powodu remontu od 5 do 22 listopada				
grudzień	148	128	161	129
razem	1033	1181	946	1019

Łącznie w ciągu roku ekspozycje muzealne zwiedziło **2214** osób, sale wystaw czasowych **1965** osób.

IX. Publikacje

Muzeum Regionalne na bieżąco informuje społeczeństwo o swojej działalności w prasie lokalnej („Wiadomości Wrzesińskie”) oraz biuletynach samorządowych („Wieści z Ratusza” i „Przegląd Powiatowy”).

X. Uroczystości, spotkania i przygotowania

Sebastian Mazurkiewicz brał udział w następujących innych spotkaniach i uroczystościach:

- Goszczenie słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku z Poznania, 6,7,8 stycznia;
- Koncert Kolędowy Chórów, 18 stycznia;
- Juror na Przeglądzie Jasełek, 20,21,22 stycznia;
- 10-lecie Samorządu Powiatowego, 22 stycznia;
- Koncert Galowy Jasełek, 25 stycznia;
- Spotkaniu Noworocznym Burmistrza, 30 stycznia;
- Wizyta w Muzeum Regionalnym w Pleszewie, 6 lutego;
- 5-lecie Zespołu „Ziemia Wrzesińska”, 8 lutego;
- Przyjęcie delegacji z Czerkasów na Ukrainie, 2,3,4 lutego;
- Przyjęcie delegacji z Wolfenbüttel z Dolnej Saksoni, 3 lutego;
- Udział w „Cała Września czyta dzieciom” w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 2, 27 lutego;
- Rocznicą Katyńską, 5 marca;
- Juror w „Talentach Miasta i Gminy Września”, 21,22,23 marca;
- Marsz do Sokołowa, 2 maja;
- prowadzenie Wieczornicy 3 Maja, 3 maja;
- Goszczenie Zarządów Powiatowych PSL województwa wielkopolskiego, 22 maja;
- Konferencja w Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu; 27 maja;
- Juror w Festiwalu Piosenki Turystycznej WTZ Września, 28 maja;
- 90-lecie Liceum Ogólnokształcącego we Wrześni, 5 czerwca;
- Międzynarodowa Konferencja Muzealna, Kielce, 7 czerwca;
- Wizyta w muzeum w Opocznie, 8 czerwca;
- Zakończenie roku akademickiego WUTW, 16 czerwca;
- Wieczór poetycki, 23 czerwca;
- Wystawa „Raport z Fotografii”, 23 lipca;

- Święto Wojska Polskiego, 15 sierpnia;
- Wrzesiński Festiwal Orkiestr Dętych, 29 sierpnia;
- Jubileusz 14-lecia Archiwum Państwowego w Poznaniu, 8 października;
- Rozpoczęcie roku akademickiego WUTW, 14 października;
- III Rocznicą Wielkopolskiego Towarzystwa Genealogicznego „Gniazdo”, 7 listopada;
- Wernisaż w Miłosławiu, 7 listopada;
- Obchodach Święta Niepodległości, 11 listopada;
- Obchodach rocznicy Powstania Wielkopolskiego, 27 grudnia.

/-/ Sebastian Mazurkiewicz
Dyrektor Muzeum Regionalnego
im. Dzieci Wrzesińskich
we Wrześni